

The authors analyze the organization of military intelligence search, on-the-fly in a crisis situation that threatens national security. The article focuses on the method and sequence of actions, the combat order and the tasks of the elements of combat order, which is important for the development of science and understanding of the problem and the prospects for using the category of "crisis situations that threaten national security" in the modern legal science and practice of the security and defense sector.

The combat order and the way of group action in the case of an attack in each case depend on the purpose of the conduct, the location of the object, the forces and nature of the enemy's actions, the composition and security of the group and the conditions of the area at the site and in the area of its placement.

Taking into account the conditions of conducting a way of action during the raid, they are divided into: a sudden silent attack; attack after enemy fire suppression.

It was emphasized that the expansion of tasks, the purpose of search and raid, the increase of combat capabilities of the involved units, makes it possible to apply them not only as a way of intelligence, but also as a way of fighting forces of law enforcement in modern conditions.

Keywords: state security, national security, crisis situation, threatening national security, military organization of the state, raid, search.

* * *

УДК 342.9

Собакарь А.О.

доктор юридичних наук, професор
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

DOI: 10.31733/2078-3566-2017-4-87-95

ПРЕВЕНТИВНО-ПРИМУСОВІ ПОЛІЦЕЙСЬКІ ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ

Поставлено питання щодо необхідності вдосконалення чинного адміністративно-деліктного законодавства, насамперед шляхом з'ясування сутності, змісту та значення превентивно-примусових поліцейських засобів забезпечення публічної безпеки та порядку.

Ключові слова: адміністративно-деліктне законодавство, сутність, зміст, значення, превентивно-примусові поліцейські засоби, забезпечення, публічна безпека, публічний порядок.

Постановка проблеми. Важливим правовим інструментом забезпечення публічної безпеки та порядку, захисту прав і свобод громадян, запобігання та припинення порушень публічного порядку, притягнення винних до адміністративної відповідальності та зниження в цілому рівня адміністративної деліктнос-

ті в суспільстві є адміністративно-правові засоби. Разом з різноманітними організаційними, технічними, виховними та іншими адміністративно-правові засоби у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку займають особливе місце, адже спрямовані на безпосереднє попередження, виявлення і припинення порушень правових норм, притягнення винних до юридичної відповідальності, усунення шкідливих наслідків порушень чинних правил поведінки.

Головним суб'єктом розв'язання окреслених завдань наразі є Національна поліція України, яка покликана служити суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання саме публічної безпеки і порядку, що виступає одним з основних напрямів її діяльності.

Актуальність поставлених перед поліцією завдань сьогодні пов'язано з тим, що побудова та успішний розвиток громадянського суспільства в Україні безпосередньо залежить від впливу правопорушень на рівень публічного порядку в державі і навпаки. Удосконалення і стійке функціонування системи публічного порядку обумовлено рівнем результативності діяльності держави, призначеного для підтримки його стійкого стану.

Саме зараз така діяльність має бути спрямована на пошук нових більш ефективних шляхів підвищення рівня охорони публічного порядку на певній території з урахуванням місцевих особливостей, докладаючи все більших зусиль, які направлені на підвищення правової культури населення, декриміналізацію суспільства, захист громадян від злочинних посягань, нейтралізацію негативних соціальних тенденцій. Важлива роль у цьому належить ефективному застосуванню поліцейськими відповідних адміністративно-правових засобів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Попри те, що проблеми забезпечення поліцією публічної безпеки та порядку засобами адміністративного права неодноразово ставали предметом досліджень провідних вітчизняних вчених-адміністративістів, зокрема: В. Б. Авер'янова, О. Ф. Андрійко, О. М. Бандурки, В. М. Бевзенка, А. І. Берлача, Ю. П. Битяка, А. С. Васильєва, В. М. Гаращука, І. П. Голосніченка, Є. В. Додіна, Р. А. Калюжного, С. В. Ківалова, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова, А. Т. Комзюка, С. Ф. Константинова, О. В. Кузьменко, Є. В. Курінного, В. Курила, М. В. Лошицького, Д. М. Лук'янця, Р. С. Мельника, О. М. Музичука, Н. Р. Нижник, В. І. Олефіра, О. І. Остапенка, В. П. Петкова, С. В. Петкова, О. П. Рябченко, С. Г. Стеценка, В. К. Шкарупи та інших, в сучасних реаліях сутність, зміст та значення превентивно-примусових засобів забезпечення публічної безпеки та порядку розглядалися фрагментарно, а тому потребують додаткових наукових досліджень.

Мета. Відсутність будь-якого покращення деліктологічної ситуації в країні змушує ще раз поставити на порядок денний питання про необхідність вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства, насамперед шляхом з'ясування сутності, змісту та значення превентивно-примусових поліцейських засобів забезпечення публічної безпеки та порядку.

Виклад основного матеріалу. Соціальне призначення примусу полягає

у його правоохоронній ролі, у ліквідації аномалій, що виникають, у впливові на осіб, які порушують встановлений правопорядок. Даний вид примусу у цьому випадку здійснюється у межах правоохоронних відносин і є реакцією держави на неправомірну поведінку учасників суспільних відносин.

Сутність адміністративного примусу у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку полягає у застосуванні компетентними посадовими особами передбачених адміністративно-правовими нормами заходів впливу морального, майнового, організаційно-правового, особистісного чи іншого характеру з метою попередження та припинення порушень загальнообов'язкових правил у цій сфері, притягнення винних у їх вчиненні до відповідальності [1, с. 148; 2, с. 69].

Адміністративний примус наразі є недефективним засобом убезпечення суспільних відносин, який передбачає застосування до їх суб'єктів незалежно від волі й бажання передбачених адміністративно-правовими нормами заходів впливу морального, майнового, особистісного та іншого характеру з метою охорони суспільних відносин, які виникають у цій сфері, шляхом попередження і припинення правопорушень, покарання за їх вчинення [1, с. 148; 3, с. 210].

На сьогоднішній день залишається актуальною тричленна класифікація заходів адміністративного примусу залежно від мети їх застосування, запропонована М.І. Єропкіним [4, с. 60–69] та підтримана багатьма вченими, згідно з якою виділяють: заходи адміністративного попередження (адміністративно-запобіжні) заходи; заходи адміністративного припинення та заходи адміністративної відповідальності [2, с. 74].

Адміністративно-запобіжні (попереджувальні) засоби є важливим різновидом засобів адміністративного примусу, що реалізуються уповноваженими на те органами і посадовими особами у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку. Їх роль у згаданій сфері в порівнянні з іншими засобами адміністративного примусу більш значуща, оскільки їх застосування дозволяє уникнути негативних наслідків порушень встановлених правил суспільного життя, великих матеріальних витрат на їх ліквідацію. Незважаючи на їх превентивний характер, вони здійснюються в примусовому порядку в процесі односторонньої реалізації юридично владних повноважень органів публічного адміністрування у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку.

Мета впливу запобіжних заходів полягає, по-перше, в тому, щоб не допустити протиправної поведінки з боку конкретних осіб, які до такої поведінки схильні, а по-друге, в усуненні причин, які сприяють вчиненню правопорушень, і створенні умов, які виключають протиправну поведінку [5, с. 198]. Ці заходи застосовуються уповноваженими органами держави з превентивною метою. Іншими словами, їх застосування розраховане на ситуації, коли проступку немає, але за певних умов все ж таки можуть настати шкідливі наслідки [6, с. 7].

Як і адміністративно-запобіжні, заходи адміністративного припинення не є реалізацією інституту адміністративної відповідальності, не містять у собі тих обмежень прав фізичних і юридичних осіб, які властиві адміністративним стягненням. Разом з тим вони найчастіше є передумовами адмініст-

ративного покарання. Заходи адміністративного припинення, за загальним правилом, здійснюються відповідними органами виконавчої влади та їх посадовими особами у формі звичайних службових актів у процесі виконання покладених завдань і функцій [7, с. 38].

Заходи адміністративного припинення мають подвійну правову природу, з одного боку, вони є правовими засобами, що дозволяють припинити протиправне діяння, з іншого – забезпечують умови для здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Саме тому в національній адміністративно-правовій доктрині під ними розуміють передбачену нормативно-правовими актами сукупність засобів впливу, спрямованих на примусове переривання протиправних діянь (як адміністративних правопорушень, так і злочинів), спрямованих на недопущення їх шкідливих наслідків і забезпечення застосування до винної особи адміністративного стягнення, а у виключних випадках – і кримінального покарання [8, с. 84–85].

На відміну від інших груп, заходи адміністративного попередження та припинення не мають характеру відповідальності, а спрямовані на ліквідацію небезпеки чи можливості порушення, яке може завдати шкоди державі або загрожувати життю і здоров'ю людей [9, с. 148].

До речі, у загальній теорії права С.С. Алексєєв обстоює ідею про відмінність юридичної відповідальності та інших заходів державного примусу, на думку якого, крім юридичної відповідальності, існують превентивні примусові засоби, у тому числі примусово-забезпечувальні заходи (обшук, виїмка, накладення арешту), а також заходи, що запобігають спричиненню суспільству значної шкоди; заходи захисту (відновлювальні), у тому числі й специфічні для адміністративного права запобіжні заходи [10, с. 378].

Водночас нове поліцейське законодавство України не визначає ні запобіжних, ні припинювальних заходів, лише виділяє заходи превентивного та примусового характеру.

В науковій літературі також зустрічається поділ засобів примусу на дві групи: юридичні санкції, тобто державно-примусові заходи, що є реакцією держави на протиправну поведінку конкретної особи, та державно-необхідні, профілактичні та превентивні засоби примусу [11, с. 30]. Такий розподіл є умовним, адже деякі із заходів державного примусу можуть розглядатися одночасно і як прояв юридичної відповідальності, і як примусовий захід.

Незважаючи на те, що питання визначення превентивних заходів були й залишаються предметом дослідження багатьох вчених і більшість авторів погоджуються з точкою зору про те, що адміністративно-превентивні заходи становлять собою комплекс узгоджених дій морального, матеріального, фізичного, організаційного та іншого характеру, спрямованих на виявлення та недопущення вчинення правопорушень, забезпечення громадського порядку та безпеки [12, с. 417], єдиного переліку таких заходів, їх характерних ознак, особливостей нормативного закріплення сьогодні немає й об'єктивно існувати не може, оскільки акти законодавства передбачають можливість застосування

багатьох заходів, які можна віднести до адміністративно-превентивних.

Сутність превентивних заходів, як справедливо зазначають деякі вчені, полягає, по-перше, в тому, щоб не допустити протиправної поведінки з боку конкретних осіб, які до такої поведінки схильні; по-друге, в усуненні причин, які сприяють учиненню правопорушень, і у створенні умов, які виключають протиправну поведінку [5, с. 198]. Іншими словами, до таких слід віднести заходи, підставою яких є порушення встановлених правил, але таке порушення не має результатом юридичну відповідальність. Їх застосовують уповноважені органи держави (у даному випадку посадові особи підрозділів Національної поліції України) із превентивною метою. Їх ужиття розраховане на ситуації, коли проступку немає, але за певних умов усе ж можуть настати шкідливі наслідки. Таким чином, превентивні заходи застосовують із метою запобігання правопорушенням певним шкідливим наслідкам [6, с. 7].

Під превентивними заходами слід розуміти скоординовану систему впливу на свідомість та поведінку громадян з метою раннього виявлення та попередження їх протиправної поведінки у даній сфері. Ефективність саме такої форми здійснення адміністративно-правового регулювання пояснюється збільшенням її результативності у процесі забезпечення публічної безпеки та порядку. Адже у випадку скоєння правопорушень чи інших негативних явищ публічна безпека безпосередньо зазнає несприятливого впливу з боку її учасників. В такому разі перед уповноваженими органами стоїть завдання лише накласти відповідне стягнення на правопорушника і реалізувати компенсаційно-відновлювальну функцію відповідальності. Втім, шкода суспільним відносинам вже завдана і роль органів державної влади обмежується фіксуванням факту правопорушення і відповідного реагування на нього [13].

Дієвість застосування таких заходів, крім особливостей об'єкта, залежить також від ефективності роботи державних органів, які уповноважені їх застосовувати, рівня нормативного закріплення відповідних превентивних дій та інших обставин [14, с. 146].

Засоби превентивного характеру спрямовують адміністративно-правове регулювання на попередження правопорушень у сфері публічної безпеки та порядку, а також раннє їх виявлення. Застосування саме системи таких заходів адміністративно-правового регулювання дає змогу заздалегідь усунути можливу небезпеку вчинення більшої адміністративних правопорушень у вказаній сфері та зменшує ризик заподіяння збитків майну, життю та здоров'ю учасників, що такими деліктами викликається [13, с. 94].

З прийняттям Закону України «Про Національну поліцію» в механізмі забезпечення правопорядку і публічної безпеки були закріплені поліцейські заходи, які є комплексом дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини, застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на них повноважень.

Стаття 30 названого закону закріплює види поліцейських заходів, до яких відносить: превентивні поліцейські заходи, поліцейські заходи примусу, захо-

ди забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, що закріплені статтею 260 Кодексу України про адміністративні правопорушення, та заходи, визначені Кримінальним процесуальним кодексом України.

Превентивні поліцейські заходи мають чітку профілактичну спрямованість, орієнтовані на захист публічної безпеки та недопущення вчинення правопорушень. Згідно зі ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію», до них належать: перевірка документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка і огляд; зупинення транспортного засобу; вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території; обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю; проникнення до житла чи іншого володіння особи; перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; перевірка дотримання обмежень, установлених законом, стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб; поліцейське піклування.

З іншого боку, до поліцейських заходів примусу закон (стаття 42) відносить лише фізичний вплив (силу), застосування спеціальних засобів та вогнепальної зброї.

Такий розподіл адміністративно-правових засобів забезпечення публічної безпеки (складовою якої є безпека дорожнього руху) та громадського порядку є доволі інноваційним, але не безспірним. Підтримуючи позицію А.Т. Комзюка, не можна погодитися з обмеженням адміністративного примусу тільки засобами психологічного або фізичного впливу, оскільки, наприклад, у такому заході як огляд речей подібний вплив взагалі відсутній [15, с. 43].

Незважаючи на яскраво виражений профілактичний характер, запропоновані законом превентивні поліцейські заходи також здійснюються у примусовому порядку, тобто в процесі односторонньої реалізації владних повноважень, і тому спроби представити їх як заходи, позбавлені елементів адміністративного примусу, безпідставні. Виражаються вони, як правило, у вигляді певних обмежень та заборон, що характеризує їх примусову природу як цілком очевидну [16, с. 21]. При цьому реалізація таких заходів відбувається без участі вільної волі підвладного суб'єкта, яка б базувалася на розумінні суспільних необхідностей. У даному випадку відсутня добровільність підкорення, яка є при виконанні загальноправових заборон [16, с. 24].

Отже, залишення в законі такої класифікації поліцейських заходів є недоречним, оскільки порушується загальновизнаний доктринальний підхід до поділу заходів адміністративного примусу. Виходом з цієї ситуації вбачаємо внесення коректив до Закону України «Про Національну поліцію», зокрема: 1) у частині 2 статті 30 словосполучення «заходи примусу» замінити на *«інші заходи примусу»*; 2) змінити назву статті 42 з *«Поліцейські заходи примусу»* на *«Поліцейські заходи застосування фізичного впливу (сили), спеціальних засобів та вогнепальної зброї»*.

Враховуючи яскраво виражений примусовий характер поліцейських заходів, передбачених Розділом V Закону України «Про Національну поліцію», узагальнено їх можна іменувати превентивно-примусовими засобами, які фактично охоплюють адміністративно-запобіжні заходи та заходи адміністративного припинення. Останні мають багато спільного між собою. Так, наприклад, огляд речей, приміщень, транспортних засобів і особистий огляд можуть застосовуватися і як адміністративно-запобіжні заходи, і як заходи, спрямовані на припинення протиправного діяння, забезпечення можливості притягнення правопорушника до адміністративної чи кримінальної відповідальності (тобто як заходи адміністративного припинення).

Наприклад, такий примусовий захід як перевірка документів хоча і застосовується як превентивний, проте у випадку виявлення порушень чинного законодавства, як правило, тягне за собою застосування заходів адміністративної відповідальності, що за своєю природою є примусовими заходами [14, с. 138]. За таких умов будь-яка протидія, в тому числі порушенням на автомобільному транспорті, заснована на превентивних засобах, не виключає застосування заходів адміністративного примусу.

Превентивно-примусові заходи слід розглядати як ефективний інструмент у діяльності Національної поліції України, який визначає унікальне право поліцейських певною мірою обмежувати права й свободи людини і громадянина у зв'язку із вчиненням нею правопорушення. Однак поряд із таким правом законодавець визначив й ряд вимог як загального (законність, необхідність, пропорційність та ефективність), так і спеціального (вимоги до моменту припинення застосування) характеру до поліцейських заходів [17, с. 24].

Висновок. Таким чином, особливістю превентивно-примусових засобів є те, що вони частіше за все у правозастосовній діяльності органів публічного адміністрування застосовуються під час реалізації контрольно-наглядових повноважень. При цьому підставою для застосування таких засобів є наявність потенційної чи реально існуючої загрози публічній безпеці та порядку, тобто наявність особливих, визначених у законодавстві, умов, що пов'язані чи не пов'язані з протиправною поведінкою осіб, до яких вони застосовуються. Нормативно-правове визначення застосування зазначених адміністративно-правових засобів здійснюється на різному юридичному рівні: законодавчому, підзаконному та відомчому. Численність нормативно-правових актів, що визначають порядок і підстави застосування превентивно-примусових засобів, обумовлені особливістю сфери їх застосування: наявністю численних об'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, розгалуженою системою органів, уповноважених здійснювати публічне адміністрування у досліджуваній сфері.

Бібліографічні посилання

1. Галімшина Г. В. Державний контроль на автомобільному транспорті в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. – Дніпропетровськ, 2010. – 245 с.
2. Салманова О. Ю. Адміністративно-правові засоби забезпечення міліцією безпеки дорожнього руху : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Салманова Олена Юріївна. – Х.,

2002. – 232 с.

3. Развадовський В. Й. Адміністративно-правове регулювання правовідносин у транспортній сфері України : монографія. – Х., 2004. – 284 с.

4. Еропкин М. И. О классификации мер административного принуждения / М. И. Еропкин // Вопросы административного права на современном этапе. – М., 1963. – С. 60–69.

5. Колпаков В. К. Адміністративне право України : підручник / В. К. Колпаков ; [шеф-ред. В. С. Ковальський]. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 733 с.

6. Игитов В. И. Административно-правовые и общественные меры воздействия в области охраны общественного порядка : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук / В. И. Игитов. – М. : Изд-во МГУ, 1965. – 15 с.

7. Тюрин В. А. Теоретико-правовая характеристика мер административного пресечения / В. А. Тюрин // Современное право. – 2004. – № 6. – С. 38–40.

8. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина : підручник / за заг. ред. О. П. Рябченко. – Х. : Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2009. – 256 с.

9. Собакарь А. О. Державний контроль за безпекою руху транспортних засобів: проблеми теорії і практики : монографія. – Донецьк : ДЮІ МВС України, ПП «ВД «Кальміус», 2011. – 492 с.

10. Алексеев С.С. Общая теория права : в 2-х т. / С.С. Алексеев. – Т. 1. – М. : Юрид. лит., 1981. – 360 с.

11. Базылев Б.Т. Социальное назначение государственного принуждения в обществе / Б.Т. Базылев // Правоведение. – 1968. – № 5. – С. 30.

12. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2-х т. – Том 1. Загальна частина / ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К. : Юрид. думка, 2004. – 584 с.

13. Муцко В. Ф. Адміністративно-правове регулювання безпеки дорожнього руху в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07. – К., 2011. – 198 с.

14. Потапова С. М. Адміністративна відповідальність за порушення порядку проведення розрахунків у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. – Ірпінь., 2010. – 217 с.

15. Комзюк А. Т. Адміністративний примус в правоохоронній діяльності міліції України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Комзюк Анатолій Трохимович. – Х., 2002. – 408 с.

16. Мельник Р. С. Забезпечення законності застосування заходів адміністративного примусу, не пов'язаних з відповідальністю : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. – Х., 2002. – 211 с.

17. Ванівська Л.Р. Поліцейські заходи в діяльності патрульної поліції / Ванівська Л.Р., Невядовський В.О. // Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.-практ. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.). – Х., 2015. – С. 20–24.

Надійшла до редакції 14.11.2017

Sobakar' A.O. Preventive police-enforcement means of ensuring public security and order. The article asks about the need to improve the current administrative and tort law, first of all, by clarifying the essence, content and significance of preventive-compulsory police means of ensuring public safety and order. In this regard, the essence of preventive measures is clarified, which is, firstly, to prevent unlawful conduct on the part of specific individuals who are inclined to such behavior; and secondly, in eliminating the causes that facilitate the commission of offenses, and in creating conditions that exclude unlawful behavior.

Under preventive measures, it is suggested to understand a coordinated system of influence on consciousness and behavior of citizens in order to detect and prevent their illegal behavior in this area. The effectiveness of this form of implementation of administrative and legal regulation is due to an increase in its effectiveness in the process of ensuring public safety and order. After all, in the case of committing offenses or other negative phenomena, public security directly affects the adverse impact of its participants. In this case, the competent authorities have the task of only imposing appropriate penalties on the offender and implementing a compensatory and restorative function of

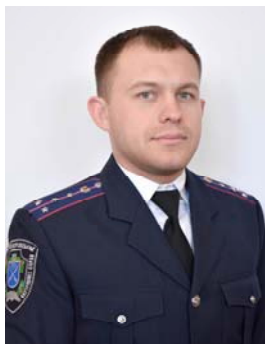
responsibility. However, the damage to public relations has already been inflicted and the role of public authorities is limited to fixing the offense and responding appropriately to it.

The feature of preventive and coercive measures is that they are most often used in law enforcement activities by public administration bodies when exercising their supervisory and control powers. At the same time, the grounds for the use of such means are the presence of a potential or actual threat to public security and order, that is, the existence of special conditions specified in the legislation, related or not related to the unlawful conduct of persons to whom they are applied. A large number of normative and legal acts that determine the procedure and grounds for the use of preventive-compulsory means are due to the peculiarity of their scope of application: the presence of numerical objects of public security and order maintenance, an extensive system of bodies authorized to carry out public administration in the field under study.

Keywords: *administrative-tort law, essence, content, meaning, preventive-compulsory police means, provision, public security, public order.*

* * *

УДК 342.1

Богуславський В.В.
кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ТЕРМІН «ПРАВОПОРЯДОК»: ЗМІСТ ТА СПІВВІДНОШЕННЯ З ГРОМАДСЬКИМ ПОРЯДКОМ І ГРОМАДСЬКОЮ БЕЗПЕКОЮ

Проаналізовано зміст терміна «правопорядок» та його співвідношення з термінами «громадський порядок» та «громадська безпека». Обґрунтовано висновок, що правопорядок охоплює собою громадський порядок та громадську безпеку, однак не обмежується ними.

Ключові слова: *правопорядок, громадський порядок, громадська безпека.*

Постановка проблеми. Термін «правопорядок» активно використовується в нормативно-правових актах. Наприклад, згідно зі ст. 119 та ст. 138 Конституції України, місцеві державні адміністрації, а також Автономна Республіка Крим зобов'язані, серед іншого, забезпечувати правопорядок [1]. Відповідно до ст. 1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), охорона правопорядку є одним із завдань зазначеного Кодексу [2]. Також термін «правопорядок» використовується у п. 12–14 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Національну гвардію України» для визначення окремих її функцій [3]. Використано цей термін і в найменуванні окремого органу –